

PAPER DETAILS

TITLE: Akademik Basarisi Düsük ve Yüksek Olan Üniversite Öğrencilerinin Nitelikleri

AUTHORS: Ibrahim YILDIRIM,Selen DEMIRTAS ZORBAZ,Özlem ULAS,Seval KIZILDAG,Emine Feyza DINÇEL

PAGES: 2190-2214

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/369742>

Akademik Başarısı Düşük ve Yüksek Olan Üniversite Öğrencilerinin Nitelikleri¹

Characteristics of University Students With Low and High Academic Achievement

İbrahim YILDIRIM

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Beytepe Kampüsü, Ankara

Selen DEMİRTAŞ ZORBAZ

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Merkez, Adıyaman

Özlem ULAŞ

Giresun Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Merkez, Giresun

Seval KIZILDAĞ

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Merkez, Adıyaman

Emine Feyza DİNÇEL

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Beytepe Kampüsü, Ankara

Makale Geliş Tarihi: 20.05.2016

Yayına Kabul Tarihi: 30.03.2017

Özet

Bu çalışmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim gören yüksek ve düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin niteliklerini incelemektir. Araştırmanın örneklemini, 2013–2014 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 950 kadın 436 erkek olmak üzere toplam 1376 öğrenci oluşturmaktadır. Bulgulara göre, kadınlar, yurttaki kalanlar, okudukları bölümü 1. ve 4. tercih aralığında tercih edenler; okudukları bölümden memnun olanlar; mezuniyet sonrasında 1 yıl içerisinde iş bulabileceğini düşünenler ve herhangi bir işte çalışmayanlar yüksek düzeyde akademik başarı göstermektedir. Elde edilen sonuçlar; ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, akademik başarı, öğrenci nitelikleri

Abstract

This study aimed to investigate the characteristics of high-achieving and low achieving students studying at Hacettepe University. The study included 1376 students, 950 females and 436 males who enrolled a program at 2013-2014 academic year. According to findings, females, the ones who accommodate in dormitories, who study at the department they chose between their 1st and 4th choice interval, who are satisfied with their departments, who think

1. Bu makale Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeler Birimi tarafından desteklenen 1-013 A810 001 numaralı projeden üretilmiştir.

they can get a job in 1 year after graduation and who do not work are high-achievers. The findings are discussed in the light of literature.

Keywords: *University students, academic achievement, student characteristics.*

1. Giriş

Üniversiteler, eğitim ve bilim hayatına katkılarının yanı sıra, toplumların ekonomik, sosyal, kültürel olmak üzere bütün alanlarda gelişmesine de katkıda bulunmaktadır. Bununla beraber üniversiteler, öğrenci merkezli, küresel kalkınmaya uygun eğitimi amaçlayan, girişimci ve yaratıcı insan kaynağı üreten ve buna uygun eğitim programları geliştiren kurumlardır (Sakınç ve Aybarç Bursalıoğlu, 2012). Üniversitelerin nitelikli bireyler yetiştirme amacına ulaşmasında akademik başarı düzeyi önemli bir unsur olarak ele alınabilir. Aynı zamanda eğitim sisteminin önemli bir çıktısı olarak akademik başarının, ileride öğrencinin yetkin ve başarılı bir meslek elemanı olmasında da belirleyici olabileceği söylenebilir. Bu sebeple, literatürde öğrencilerin akademik başarılarının psikolojik yapılar açısından incelendiği birçok araştırmaya rastlanılmaktadır.

İlgili literatür incelendiğinde akademik başarının iyimserlik düzeyi ve yaşam memnuniyeti (Kümbül Güler ve Emeç, 2006), zaman yönetimi becerileri (Kibar, Fidan ve Yıldırım, 2014), öğrenme stilleri (Sapancı, 2014), öz düzenleyici öğrenme becerileri (Turan ve Demirel, 2010), depresyon ve bilişsel çarpıtmalar (Aydın, 1990), algılanan sosyal destek (Kim ve Park, 2006; Rotheron, Head, Klineberg ve Stansfeld, 2011; Yıldırım, 2000, 2006; Hogan, Parker, Wiener, Watters, Wood ve Oke, 2010), kariyer sorunları ve baş etme mekanizması (Astin, 1993; Anderson ve Schreiner, 2000), kişilik özellikleri (Sığı ve Gürbüz, 2011), sağlık durumu (Chow, 2010), aile katılımı (Dante, Valoppi, Saiani ve Palese, 2011), öğrenci-öğretim elemanı arasındaki olumlu ilişki (Wood ve Turner, 2011), profesyonel bir kurumdan akademik destek alma durumu (Troiano, Liefeld ve Trachtenberg, 2010), sözel zeka (Hogan, Parker, Wiener, Watters, Wood ve Oke, 2010), yetkinlik inancı (Mattern ve Shaw, 2010; Vuong, Brown-Welty ve Tracz, 2010), tükenmişlik düzeyi (Balkıs, Duru, Buluş ve Duru, 2011), kendini yönetme (Strayhorn, 2014), psikososyal faktörler (Krumrei-Mancuso, Newton, Kim, Wilcox, 2013) gibi farklı değişkenlerle ilişkisini ortaya koyan araştırmalar olduğu görülmektedir.

Literatürde sıklıkla çalışılan ve akademik başarıya etkisi incelenen değişkenlerin başında cinsiyet faktörü gelmektedir. Üniversite öğrencileriyle yapılan bazı çalışmalarda kadınların erkeklere göre daha başarılı olduğu (Büyüköztürk ve Deryakulu, 2002; Cole ve Espinoza, 2008; Sheard, 2009) bulunmuştur. Çalışmaların sonuçları incelendiğinde, kadınların daha başarılı olmalarının nedenlerinin toplumsal kalıp yargılarla açıklandığı görülmektedir. Bununla birlikte cinsiyet ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını gösteren araştırmalar da bulunmaktadır (Parvizrad, Charati, Sadeghi, Mohammadi ve Hosseini, 2014; Türkmen, 2013).

Akademik başarı konusu incelenirken sıklıkla araştırmalarda ele alınan değişkenlerden birisi de “öğrencinin kaldığı yer” değişkenidir. Bazı çalışmalar (Lopez Turley ve Wodtke, 2010; Wang, Arboleda, Shelley ve Whalen, 2003) öğrencinin kaldığı yer değişkeninin akademik başarı üzerinde manidar bir etkiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, Delucchi (1993) yapmış olduğu çalışmada evde kalanların yurttaki kalanlara oranla daha düşük akademik başarı gösterdiğini vurgulamıştır. Bunun nedeninin ise evdeki çeşitli olanakların (örn; güvenlik, hizmetli) kısıtlı olması olarak açıklamaktadır.

Üniversite öğrencilerinin okudukları programı tercih sırası akademik başarı üzerinde etkili olan bir başka değişkendir. Örneğin, Kümbül-Güler ve Emeç (2006) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, üniversite tercih aşamasında, okumakta oldukları programı ilk sıralarda tercih edenlerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, öğrencinin okuduğu programdan memnuniyetin akademik başarıyı etkilediği (Saracaloğlu, Kumral ve Kanmaz, 2009; Yaşar ve Balkıs 2004) bulunmuştur. Buna karşın, Sert (2012) tarafından yapılan çalışmada öğrencinin okuduğu programdan memnuniyetin akademik başarıyı manidar düzeyde etkilemediği görülmektedir.

Özellikle üniversite öğrencilerinin gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurulduğunda romantik bir ilişkiye sahip olmanın, öğrenci için önemli destek kaynaklarından biri olduğu söylenebilir. Örneğin; Kümbül-Güler ve Emeç (2006) tarafından yapılan araştırma sonucuna göre kız/erkek arkadaşı olan öğrencilerin akademik ortalaması kız/erkek arkadaşı olmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük bulunmuştur. Romantik ilişkiye sahip olup olmama ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda araştırma olsa da bireyin duygusal yaşamında önemli olan sosyal desteğin akademik başarıyı etkilediğini ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır (Kim ve Park, 2006; Rothon, Head, Klineberg ve Stansfeld, 2011). Buradan hareketle romantik ilişkisi olan öğrencilerin, partnerlerinden sosyal destek sağlayabilecekleri ve bu sosyal desteğin de dolaylı bile olsa akademik başarıya etki edebileceği düşünülmektedir.

Öğrencinin gelir sağlayıcı bir işte çalışıp çalışmaması da akademik başarı ile ilişkisi incelenen değişkenlerden biridir. Örneğin; Ryan, Barns ve McAuliffe’in (2011) yaptığı bir çalışmaya göre öğrenciler öğrenciyken bir işte çalışmanın kendi akademik başarıları üzerinde etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Benzer şekilde Salamonson, Everett, Koch, Andrew ve Davidson (2012) tarafından yapılan çalışmada da, bir işte çalışma durumunun akademik başarıya etkisi olduğu ortaya konulmuştur. Buna karşın Richardson, Kemp, Malinen ve Haultain (2013) tarafından yapılan çalışmada ise bir işte çalışıp çalışmama durumunun akademik başarıyla ilişkili olmadığı ifade edilmektedir.

Öğrencilerin herhangi bir engele sahip olup olmaması da akademik başarı üzerinde etkisi olan bir başka değişkendir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bazı

çalışmalarda engele sahip olan öğrencilerin, herhangi bir engele sahip olmayan öğrencilere göre daha başarısız olduğu görülürken (Trainin ve Swanson, 2005; Jorgensen, Fichten, Havel, Lamb, James ve Barille, 2005); bazı çalışmalarda ise engele sahip olup olmama ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür (Newman, Wagner, Huang, Shaver, Knokey, Yu ve ark., 2011; Wessel, Jones, Markle ve Westfall, 2009).

Akademik başarı literatürüne bakıldığında yurtdışında üniversite öğrencilerinin akademik başarısını inceleyen çok sayıda araştırma bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye’de üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını inceleyen sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Günümüzde akademik başarı lisansüstü eğitime girişte ya da bazı iş alanlarında bir ölçüt olarak kullanıldığı için Türkiye’de eğitim ve meslek hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Böylece akademik başarı bireyin meslek yaşamına yön vermesinde işlevsel bir rol üstlenmektedir. Literatürde akademik başarı ile birçok değişken arasındaki ilişki incelenince de akademik başarısı düşük ve yüksek olan üniversite öğrencilerinin niteliklerinin karşılaştırılarak incelendiği kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buradan hareketle, akademik başarısı düşük ve yüksek olan üniversite öğrencilerinin söz konusu niteliklerinin ortaya konulması önemli görülmektedir. Aynı zamanda üniversite öğrencilerinin akademik başarısını olumsuz etkileyen faktörlerin ortadan kaldırılması sonucunda öğrencinin üniversite yaşantısı daha nitelikli bir hale getirilebilir. Bununla birlikte öğrenci başarılı bir öğrencilik döneminden sonra iş yaşamına donanımlı bir meslek elemanı olarak başarılı bir başlangıç yapabilir. Buradan hareketle, bu araştırmanın amacı, akademik başarısı düşük ve yüksek olan üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik ve kişisel niteliklerinin incelenmesidir. Bu amaç kapsamında aşağıdaki araştırma problemine yanıt aranmıştır:

“Düşük ve yüksek akademik başarıya sahip üniversite öğrencilerinin çeşitli nitelikleri (cinsiyet, yaşanılan yere, tercih sırasına, bölüm memnuniyetine, iş bulma durumuna, romantik ilişkiye sahip olup olmaması durumu, çalışma durumuna ve herhangi bir engel durumuna sahip olma) değişmekte midir?”

2. Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2013–2014 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi’nde lisans düzeyinde öğrenim görmekte olan 31242 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise evrenden tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 5623 öğrenci (evrenin yaklaşık % 20.55’i) oluşturmıştır. Düşük ve yüksek akademik başarıya sahip öğrencileri belirlemek için toplanan verilerden “Hacettepe Üniversitesi Önlisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği (28 Eylül 2012)”nde belirtilen son dönem akademik not ortalaması 3,5 ve üstünde olanlar ve son dönem akademik ortalamaları 1,75 ve altında olanlar seçilmiş ve toplam 1376 öğrenci üzerinde analizler gerçekleştirilmiştir. Örneklem özellikleri incelendiğinde öğrencilerin 950’sinin (% 69) kadın,

436'sının (% 31) erkek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin 341'i (% 24.7) birinci sınıf, 379'u (%27.5) ikinci sınıf, 340'ı (%24.7) üçüncü sınıf, 303'ü (%22.0) dördüncü sınıf öğrencisidir ve 10 (%0.7) öğrenci her hangi bir sınıf düzeyi belirtmemiştir.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerden veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu formda öğrencilere ilişkin cinsiyet, yaşanılan yer, okudukları programı tercih sıraları, okudukları programdan memnuniyetleri, mezuniyet sonrası iş bulma durumları, romantik ilişkiye sahip olup olmama, gelir sağlayıcı bir işte çalışma ve herhangi bir engelle sahip olma durumu ve akademik not ortalamaları olmak üzere dokuz soru bulunmaktadır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 22.0 kullanılmıştır. Veriler, optik okuyucuyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Öğrenciler düşük ve yüksek akademik başarı gösterenler olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada verilerin analizinde yüzdeler, frekanslar ve ki-kare testi kullanılmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Çalışmada düşük ve yüksek akademik başarı gösteren öğrenciler, cinsiyet, yaşanılan yer, tercih sırası, bölüm memnuniyeti, iş bulma durumu, romantik ilişkiye sahip olup olmama durumu, çalışma durumu ve herhangi bir engelle sahip olma durumu değişkenleri açısından incelenmiştir. Söz konusu niteliklere ait frekans dağılımları, yüzdeler ve ki kare değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Düşük ve yüksek düzeyde akademik başarı gösteren öğrencilerin niteliklerine ilişkin yüzdeler ve ki-kare değerleri

	Düşük Akademik Başarı		Yüksek Akademik Başarı		x ²	p
	N	%	N	%		
Cinsiyet						
Kadın	178	43.4	772	79.9		
Erkek	232	56.6	194	20.01	179.429	.000
Yaşanılan Yer						
Yurt	139	34.0	465	48.8		
Ev	270	66.0	488	51.2	25.426	.000
Tercih Sırası						
İlk dört tercih	278	63.9	683	69.1		
5. tercih ve üstü	157	36.1	305	30.9	3.756	.031
Okunulan Program Memnuniyeti						
Memnun	370	84.9	935	93.5		
Memnun değil	66	15.1	65	6.5	27.324	.000

	Düşük Akademik Başarı		Yüksek Akademik Başarı		x ²	p
	N	%	N	%		
İş Bulma						
1 yıl içinde	255	58.2	721	71.7		
2 yıl içinde	107	24.4	212	21.1		
3 ve daha fazla yıl	36	8.2	37	3.7	40.055	.000
İş bulabileceğimi sanmıyorum	40	9.1	36	3.5		
Romantik İlişki Durumu						
Var	166	38.5	387	39.0		
Yok	265	61.5	605	61.0	.031	.906
Çalışma Durumu						
Para kazandığım bir işte çalışıyorum	96	23.1	91	9.7		
Çalışmıyorum	319	76.9	849	90.3	43.791	.000
Fiziksel, Ortopedik vs. Engel Durumu						
Evet	22	5.0	41	4.1		
Hayır	418	95.0	965	95.9	.628	.484

Tablo-1’de görüldüğü gibi düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin % 43,4’ü kadın, % 56,6’sı erkektir. Yüksek akademik başarıya sahip öğrencilerin %79.9’u kadın %20.1’i erkektir. Gözlenen yüzdeler arasındaki fark manidar bulunmuştur ($\chi^2 = 179.429, p < .001$). Bir başka deyişle düşük akademik başarının kadınlara kıyasla erkekler arasında daha yaygın olduğu söylenebilir.

Yine Tablo-1’de görüleceği gibi, düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin % 34’ünün yurttan ve %66’sının evde kaldığı gözlenmektedir. Yüksek akademik başarıya sahip öğrencilerin ise % 48.8’inin yurttan ve %51.2’sinin evde kaldığı görülmektedir. Gözlenen yüzdeler arasındaki fark manidar bulunmuştur ($\chi^2 = 25.426, p < .001$).

Bu çalışmada aynı zamanda düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin %63.9’unun okudukları bölümü 1. ve 4. tercih aralığında tercih ettikleri, %36.1’inin ise bölümlerini 5. ve daha üstü sırada tercih ettikleri gözlenmiştir. Yüksek akademik başarıya sahip öğrencilerin ise %69.1’inin okudukları bölümü 1. ve 4. tercih aralığında, %30.9’unun ise bölümlerini 5. ve daha üstü sırada tercih ettikleri gözlenmiştir. Gözlenen yüzdeler arasında manidar bir fark bulunmuştur ($\chi^2 = 3.756, p < .05$).

Bununla birlikte, düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin %84.9’unun bölümlerinden memnun oldukları, %15.1’inin ise memnun olmadığı gözlenmektedir. Yüksek akademik başarıya sahip öğrencilerin % 93.5’inin bölümlerinden memnun oldukları, %6.5’inin ise memnun olmadıkları gözlenmektedir. Gözlenen yüzdeler arasındaki fark manidar bulunmuştur ($\chi^2 = 27.324, p < .001$).

Düşük akademik başarıya sahip öğrencilerden % 58.2’si mezuniyetten sonra bir yıl içinde; %24.4’ü iki yıl içinde; %8.2’si üç ve daha fazla yıl içinde iş bulacağını

düşünmektedirler. Bununla birlikte, % 9.1'i hiç iş bulamayacağını düşünmektedir. Buna karşın, yüksek akademik başarıya sahip öğrencilerin % 71.7'si bir yıl içinde, % 21.1'i iki yıl içinde, % 3.7'si üç ve daha fazla yıl içinde iş bulacağını düşünmektedir. Bununla birlikte, %3.5'i hiç iş bulamayacağını ifade etmektedir. Gözlenen yüzdeler arasındaki farklar manidar bulunmuştur ($\chi^2 = 40.055, p < .001$).

Çalışmanın bir diğer bulgusu da düşük akademik başarı gösteren öğrencilerin % 38.5'inin romantik ilişkisinin bulunduğu, %61.5'inin bulunmadığıdır. Yüksek akademik başarı gösteren öğrencilerin ise % 39'unun romantik ilişkisi bulunurken, %61'inin bulunmamaktadır. Gözlenen yüzdeler arasındaki farklar manidar bulunmamıştır ($\chi^2 = 0.031, p > .05$).

Düşük akademik başarıya sahip öğrencilerin % 23.1'inin para kazanılan bir işte çalıştığı ve %76.9'unun ise her hangi bir işte çalışmadığı gözlenmektedir. Yüksek akademik başarıya sahip öğrencilerin ise % 9.7'sinin para kazanılan bir işte çalıştığı ve % 90.3'ünün her hangi bir işte çalışmadığı gözlenmektedir. Gözlenen yüzdeler arasındaki fark manidar bulunmuştur ($\chi^2 = 43.791, p < .001$).

Son olarak, düşük akademik başarı gösteren öğrencilerin % 5'i bir engele sahipken, %95'inin herhangi bir engeli bulunmamaktadır. Yüksek akademik başarı gösteren öğrencilerin ise % 4.1'i bir engele sahipken, %95.9'unun herhangi bir engeli bulunmamaktadır. Gözlenen yüzdeler arasındaki fark manidar bulunmamıştır ($\chi^2 = 0.628, p > .05$).

4. Tartışma

Bu çalışmada düşük ve yüksek akademik başarıya sahip üniversite öğrencilerinin nitelikleri incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda kadın öğrencilerin, yurtta kalanların, okudukları bölümü 1. ve 4. tercih aralığında tercih edenlerin, okudukları bölümden memnun olanların, mezuniyet sonrasında bir yıl içerisinde iş bulabileceğini düşünenlerin ve herhangi bir işte çalışmayanların yüksek düzeyde akademik başarıya sahip olduğu görülürken; erkek öğrencilerin, ev ortamında barınanların, okudukları bölümü 5. ve daha üstü sırada tercih edenlerin, bölümlerinden memnun olmayanların, mezuniyet sonrasında iki yıl ve daha uzun süre içerisinde iş bulabileceğini düşünenlerin ve para kazanılan bir işte çalışanların düşük düzeyde akademik başarıya sahip olduğu elde edilmiştir. Bununla birlikte romantik ilişkiye ve herhangi bir engele sahip olma durumuna göre öğrencilerin akademik başarılarında manidar bir fark bulunmamıştır.

Cinsiyete göre düşük ve yüksek akademik başarıya sahip olan öğrencilerin yüzdeleri arasında kadınlar lehine manidar bir fark olduğu söylenebilir. Bu sonuç, ilgili literatürde akademik başarı ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bazı çalışmalarla tutarlılık gösterirken (Büyüköztürk ve Deryakulu, 2002; Cole ve Espinoza, 2008; Sheard, 2009); bazı çalışma sonuçları ile tutarlılık göstermemektedir (Türkmen, 2013; Parvizrad, Charati, Sadeghi, Mohammadi ve Hosseini, 2014). Bu

çalışmada kadınların erkeklere kıyasla daha başarılı olmasının nedeni, Türk toplum yapısı ve sosyokültürel değişkenlerle açıklanabilir. Bir başka deyişle, kadınlar eğitimde, sağlıkta, çalışma yaşamında, siyasi hayata katılımı, sosyal ve ekonomik haklara sahip olmada, haklarını kullanmada; toprak ve sermaye gibi kaynaklara sahip olmada engellerle karşılaşmakta ve eşitsizliklere uğramaktadır (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008a). Bu eşitsizlikleri telafi etmek için kadınların pek çok alanda olduğu gibi eğitim hayatında da fazlaca çaba göstermeleri gerekebilir. Ayrıca kadınlarda eğitim düzeyine göre işgücüne katılım oranına baktığımızda 2006 yılında bu oran okuma yazma bilmeyenler için %16,2; lise altı eğitimliler için %21,8; lise ve dengi meslek lisesi mezunları için %31,4; yükseköğretim mezunları için ise %69,8'dir. Böylece kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılım oranları da önemli ölçüde artmaktadır (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008b). Bu durumda yükseköğrenim görmek kadınlar için iş gücüne katılma konusunda önemli bir araç haline gelmektedir.

Ulusal düzeyde eğitim ve iş yaşamında karşılaşılan zorlukların giderilmesi ile ilgili projelerin (örneğin, Kadınların Ekonomik Fırsatlara Erişiminin Arttırılması Projesi, Kadınlar İşte Projesi, Hadi Kızlar Okula Projesi, Kadınlar İçin Mesleki Eğitim Projesi, vb.) genellikle kadınlara yönelik olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, kadınların erkeklere oranla daha olumsuz koşullara maruz kaldığı kimi zaman cinsiyetlerinden dolayı ekonomik olarak kendi ayakları üzerinde durmaları ya da başarılı olmaları gerektiği gibi mesajlar aldıkları söylenebilir. Bütün bu olumsuz koşullar ve toplum tarafından bilinçli ya da bilinçli olmayan bir şekilde verilen mesajların kadınlar için hem kaygı kaynağı hem de başarılı olma yönünde motivasyon kaynağı olabileceği düşünülmektedir.

Bununla birlikte, araştırma kapsamında elde edilen bir diğer sonuç düşük ve yüksek akademik başarıya sahip olan öğrencilerin yaşadıkları yer değişkeni yüzdeleri arasında manidar bir fark olduğudur. Bu sonuç literatürdeki bazı çalışmaların sonuçları ile tutarlılık göstermekteyken (Delucchi, 1993; Blimling, 1993; Pascarella, 1980; Pascarella ve Terenzini, 1991; akt. Wang, Arboleda, Shelley ve Whalen, 2003); bazı çalışmaların sonuçları ile tutarlılık göstermemektedir (Wang, Arboleda, Shelley ve Whalen, 2003; Lopez Turley ve Wodtke, 2010). Yurtta kalanların daha yüksek akademik başarıya sahip olması, Hacettepe Üniversitesi'nin fiziki koşullarının (şehir merkezine uzaklığı, ulaşımında yaşanan sıkıntılar ve benzeri) yurt yaşamının akademik başarı konusunda bir avantaja dönüşmesi ile açıklanabilir.

Araştırma bulgularına göre okudukları programı 1.-4. sırada tercih eden öğrencilerin daha yüksek akademik başarıya sahiptirler. Bu bulgu Kümbül-Güler ve Emeç'in (2006) bulguları ile tutarlılık göstermektedir. Okuduğu programı 1-4. sırada tercih eden öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olması beklenen bir durumdur. Öğrencilerin üniversite tercihlerini ilgi ve yeteneklerine göre yaptığı varsayıldığında daha çok okumak istedikleri ve zevk alacakları bölümleri üst sıralara yazmaları beklenen bir durumdur. İlk sırada istedikleri bölümü kazanıp orada öğrenim görmek motivasyonlarını arttıracak ve derslere karşı daha ilgili olup, akademik başarıları ar-

tabilecektir. Buradan hareketle 1.-4. sırada tercih ettikleri bir bölümde eğitim ve öğretim almalarının akademik açıdan güdüleyici bir faktör olması nedeniyle akademik başarıyı da arttırabileceği söylenebilir.

Akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin okudukları programdan memnun oldukları saptanmıştır. Bu bulgu, Yaşar ve Balkıs'ın (2004) bulguları ile paralellik göstermektedir. Buna karşın Sert'in (2012) bulguları ile farklılık göstermektedir. Öğrencilerin istedikleri bir programda okumaları onların akademik başarılarını etkileyen bir faktör olduğu anlaşılmaktadır. Aynı zamanda, öğrencinin okuduğu programdan memnuniyet düzeyi derslere olan ilgisini artatabileceğinden öğrencinin akademik başarısının da artması beklenebilir.

Akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin düşük olanlara kıyasla daha kısa sürede iş bulma umutlarının yüksek olduğu bulunmuştur. İlgili literatür incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin iş bulma durumu ile akademik başarı ya da başarısızlık düzeylerini inceleyen çalışmalara rastlanamamıştır. İş bulma umudu yüksek olan öğrencilerin daha yüksek başarıya sahip olmasının nedeni; Türkiye'de işsizlik oranının ciddi boyutlarda olması ve iş bulamama ihtimali nedeniyle öğrencilerin gelecek kaygısı yaşamaları olabilir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2015) verilerine göre yükseköğretim mezunu bireyler arasında işsizlik oranı %10.7 olarak belirtilmiştir. Avrupa Birliği ülkelerinin genel işsizlik oranlarına bakıldığında Almanya'da işsizlik oranının %4.5, Norveç'te %3.4, Türkiye'de ise %8.4 olduğu görülmektedir (Avrupa İstatistik Ofisi (European Statistics), 2015). Uysal ve Alptekin (2009) tarafından Türkiye'nin ekonomik yapısı göz önüne alındığında büyüme oranları yükselmesine rağmen işsizlik oranında bir azalmanın görülmediği hatta bazen artışların meydana geldiği belirtilmiştir. Bu artışların yanı sıra Türkiye'de pek çok Avrupa ülkesine göre işsizlik oranının yüksek olması ve yükseköğrenim mezunu bireylerin işsizlik oranının genel işsizlik oranından daha yüksek olması ülkemizdeki gençler açısından iş bulma konusunda kaygı verici bir durum yaratmaktadır. Üniversite öğrencilerinin iş bulma kaygılarına ilişkin araştırmalarda öğrencilerin büyük oranda gelecekleri konusunda kaygılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Dursun ve Aytaç, 2012; Mütevellioğlu, Zambak ve Mert, 2010). Bu durum göz önünde bulundurulduğunda iş bulma umudunun düşük olması nedeniyle öğrencilerin yaşadıkları gelecek kaygısının öğrencilerin akademik başarısını olumsuz etkilediği düşünülebilir.

Üniversite öğrencilerinin düşük ve yüksek akademik başarıya sahip olmalarının romantik ilişkiye sahip olup olmama durumuna göre fark gözlenmemiştir. İlgili literatür incelendiğinde, Kümbül-Güler ve Emeç (2006) tarafından yapılan araştırma sonucuna göre kız/erkek arkadaşı olan öğrencilerin akademik ortalaması kız/erkek arkadaşı olmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük bulunmuştur. Romantik ilişkiye sahip olan çiftlerden her biri diğeri için sosyal destek kaynağı olabilmektedir. Buna rağmen partnerinden elde ettiği desteğin akademik başarıda rol oynamadığı anlaşılmaktadır. Aynı zamanda Türkiye'de anne-babalar çocuklarını üniversiteye gönderirken onlara derslerine odaklanmaları, ders dışı etkinliklere ve sosyal ilişkilere

daha az zaman ayırmaları konusunda telkinlerde bulunabilmektedirler. Bu bulgu an-ne-babaların bu tarz telkinlerinin işlevsel olmadığını göstermektedir. Bununla beraber romantik ilişkinin varlığı ya da yokluğundan çok ilişkinin niteliğinin bireyler üzerinde daha etkili olabileceği düşünülmektedir.

Araştırma sonuçları para kazanılan bir işte çalışan öğrencilerin daha düşük akademik başarıya sahip olduklarını göstermektedir. Bu sonuç bazı araştırma bulgularıyla tutarlılık gösterirken (Salamonson, Everett, Koch, Andrew ve Davidson, 2012; Ryan, Barns ve McAuliffe, 2011); Richardson, Kemp, Malinen ve Haultain (2013) tarafından yürütülen araştırmanın sonuçları ile tutarlı bulunmamıştır. Bununla birlikte Richardson, Kemp, Malinen ve Haultain (2013) tarafından yapılan araştırmada bir işte çalışan ve çalışmayan öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı bir fark bulunmasa da; çalışan öğrencilerin çalışma saatleri arttıkça akademik başarılarının düştüğü bulunmuştur. Bu kapsamda çalışma saati arttıkça ve öğrenciler çalışmaya ayırdıkları süreyi kendileri belirleyemediklerinde akademik performanslarında da bir düşüş olabilmektedir. Türkiye’de devlet üniversitelerinde eğitim ücretsizdir. Bu nedenle öğrencilerin gelir sağlayıcı bir işte çalışmaya ihtiyaçları olmadığı söylenebilir. Çalışan öğrenciler genellikle sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerden gelen, eğitim masrafı dışındaki diğer ihtiyaçlarını gidermek için paraya ihtiyaç duyan, ve ailesinin bakımını üstlenen öğrenciler olabilir. Bu tür sıkıntılara sahip öğrencilerin akademik başarılarına odaklanamamaları, daha farklı kaygılar, sorunlar ve zaman sıkıntısı yaşayabilirler. Bu durum, çalışan öğrencilerin akademik başarısını olumsuz yönde etkilemiş olabilir.

Çalışma kapsamında elde edilen bir başka sonuç, düşük ya da yüksek akademik başarıyı görme, ortopedi, işitme gibi bir engele sahip olmanın önemli düzeyde etkilemediği bulunmuştur. Bu bulgu Jorgensen, Fichten, Havel, Lamb, James ve Barille (2005), Trainin ve Swanson, (2005), Newman ve ark., (2011) ile farklılık gösterirken; Dökmen ve Kışlak (2004) tarafından yapılan araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Engelli öğrencilerin akademik başarılarının incelendiği araştırmalarda engele sahip olup olmamanın yanı sıra (DaDeppo, 2009; Marcschark, Shaver, Nagle ve Newman, 2015) engel türü ve düzeyinin de akademik başarıyı etkileyen faktörlerden biri olarak ele alındığı görülmektedir (Wessel, Jones, Markle ve Westfall, 2009; Pingry O’Neill, Markward ve French, 2012). Bunun yanı sıra engelli öğrenciler, engellerini ortadan kaldıramadıkları zaman, diğer yönlerini beklenenin ötesinde geliştirerek eksiklerini ödünlemiş olabilirler (Geçtan, 1982, s. 275-281). Bu nedenle derslere daha çok odaklanarak akademik başarılarını arttırmaya çalışıyor olabilirler. Genel olarak bakıldığında, engelli öğrencilerin de engeli olmayan öğrenciler kadar başarılı oldukları anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar, toplumda, engelli öğrencilerin akademik yönden özel olarak desteklenmeye ihtiyaç duydukları yönündeki kanaatin de çok doğru olmadığını, sadece engellilerin önüne konulmuş olan engellerin kaldırılmasının yeterli olacağını göstermektedir.

Bu çalışmanın tüm sonuçlarından hareketle, Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin

akademik başarılarının artırılması için bazı durumların değiştirilmesi ve düzenlenmesi önemli görülmektedir. Örneğin, akademik başarı konusunda cinsiyete göre kadınlar lehine olumlu bir fark olduğundan erkek öğrencilerin daha başarılı olması için ne tür düzenlemelerin yapılması gerektiği araştırılabilir. Bununla birlikte, yurtlarda kalan öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olması öğrencinin kaldığı fiziki ortamların niceliksel ve niteliksel açıdan daha iyi hale getirilmesi ile öğrencinin akademik açıdan desteklenebileceğini göstermektedir. Bu nedenle öğrencilere yönelik özellikle kampüs üniversitelerinde uygun barınma ortamının sağlanması bir politika haline getirilebilir. Öğrencilerin okudukları programdan memnuniyet düzeylerini artırmaya yönelik incelemeler yapılabilir ve politikalar oluşturulabilir. Eğitimin her kademesinde uygun psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri sunularak, öğrencilerin kendilerine uygun programa yönlendirilmelerinin gerekli olduğu söylenebilir. Öğrencilerin çalışma durumlarının akademik başarılarına olumsuz yöndeki etkisinden hareketle, özellikle kampüs içinde öğrencilerin istihdam edildiği çalışma birimlerinde çalışma saatlerinin ve öğrenciden beklentilerin öğrencilerin akademik programlarının özellikleri dikkate alınarak düzenlenmesi anlamlı olabilir. Bunun yanı sıra çalışmak zorunda kalan öğrencilere burs imkanları artırılabilir. Son olarak ise iş bulma durumu açısından üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını arttırmak amacıyla gerek araştırmacıların gerek uygulamacıların gerekse yönetimlerin öğrencilerin kariyer problemlerine ve ihtiyaçlarına ilişkin çalışmalar planlanması önerilebilir.

Araştırmanın Sınırlıkları

Bu çalışma yalnızca Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinden toplanan veriler ile gerçekleştirilmiş olup benzer özelliklere sahip üniversite öğrencileri için genellenebilir. Bununla birlikte çalışmada öğrencilerin demografik niteliklerini ölçmek için kişisel bilgi formu kullanılmıştır ve ölçme aracının ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

5. Kaynakça

- Anderson, E. ve Schreiner, L. A. (2000). Advising for Sophomore Success. İçinde L. A. Schreiner & J. Pattengale. (Ed.), Visible Solutions for Invisible Students: Helping Sophomores Succeed (Monograph 31) (pp. 55-77). Columbia: University of South Carolina, National Resource Center for the First-Year Experience and Students in Transition.
- Astin, A. W. (1993). What Matters in College: Four Critical Years Revisited? San Francisco: Jossey-Bass.
- Aydın, B. (1990). Üniversite Öğrencilerinde Depresyon, Bilişsel Çarpıtmalar Ve Akademik Başarı. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 2, 27-36.
- Balkis, M., Duru, E., Buluş, M. ve Duru, S. (2011). Tükenmişliğin Öğretmen Adayları Arasındaki Yaygınlığı, Demografik Değişkenler Ve Akademik Başarı İle İlişkisi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29, 151-165.
- Büyükoztürk, Ş., Deryakulu, D. (2002). Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği İle Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Faktörler. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 30, 188-204.

- Chow, H. P. H. (2010). Predicting Academic Success and Psychological Wellness in a Sample of Canadian Undergraduate Students. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 8(2), 473-496.
- Cole, D. & Espinoza, A. (2008). Examining The Academic Success of Latino Students in Science Technology Engineering and Mathematics (STEM) Majors. *Journal of College Student Development*, 49(4), 285-300.
- Crites, J. O. (1969). *Vocational Psychology*. New-York: McGraw Hill.
- DaDeppo, L. M. (2009). Integration Factors Related To The Academic Success and Intent To Persist of College Students with Learning Disabilities. *Learning disabilities Research and Practice*, 24(3), 122-131.
- Dante, A., Valoppi, G., Saiani, L. & Palese, A. (2011). Factors Associated with Nursing Students' Academic Success or Failure: A Retrospective Italian Multicenter Study. *Nurse Education Today*, 31, 59-64.
- Delucchi, M. (1993). Academic Performance in College Town. *Education*, 114(1), 96-100.
- Dökmen, Z. Y. ve Kışlak, Ş. T. (2004). Engelli Olan Ve Olmayan Üniversite Öğrencilerinin Demografik Ve Psikolojik Özellikleri İle Sorunlarının Karşılaştırılması. *Kriz Dergisi*, 12(2), 33-47.
- Dursun, S. ve Aytaç, S. (2012). Üniversite Öğrencilerinin İşgücü Piyasasına Yönelik Beklentileri Ve İş Deneyimleri İle Umutsuzluk Ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 373-388.
- EUROSTAT (2015). Unemployment rate. http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/-/UNE_RT_M sitesinden elde edildi.
- Hogan, M. J., Parker, J. D. A., Wiener, J., Watters, C., Wood, L. M. & Oke, A. (2010). Academic Success in Adolescence: Relationships among Verbal IQ, Social Support and Emotional Intelligence. *Australian Journal of Psychology*, 62(1), 30-41.
- Jorgensen, S., Fichten, C. S., Havel, A., Lamb, D., James, C. & Barille, M. (2005). Academic Performance of College Students with and Without Disabilities: An Archival Study. *Canadian Journal of Counseling*, 39(2), 101-117.
- Kibar, B., Fidan, Y. ve Yıldırım, C. (2014). Öğrencilerin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki: Karabük Üniversitesi. *Business and Management Studies: An International Journal*, 2(2), 136-153.
- Kim, U. & Park, Y. S. (2006). Indigenous Psychological Analysis of Academic Achievement in Korea: The Influence of Self-Efficacy, Parents and Culture. *International Journal of Psychology*, 41(4), 287-292.
- Krumrei-Mancuso, E. J., Newton, F.B., Kim, E. & Wilcox, D. (2013). Psychosocial Factors Predicting First-Year College Student Success. *Journal of College Student Development*, 54(3), 247-266.
- Kümbül-Güler, B. K. ve Emeç, H. (2006). Yaşam Memnuniyeti Ve Akademik Başarıda İyimserlik Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2), 129-149.
- Lopez Turley, R. N. & Wodtke, G. (2010). College Residence and Academic Performance: Who Benefits From Living on Campus? *Urban Education*, 45(4), 506-532.
- Marschark, M., Shaver, D. M., Nagle, K. M. & Newman, L. A. (2015). Predicting the Academic Achievement of Deaf and Hard-of-Hearing Students from Individual, Household, Communication, and Educational Factors. *Exceptional Children*, 1-20.
- Mattern, K. D. & Shaw, E. J. (2010). A Look beyond Cognitive Predictors of Academic Success: Understanding the Relationship Between Academic Self-Beliefs and Outcomes. *Journal of College Student Development*, 51(6), 665-678.

- Mütevellioğlu, N., Zambak, M. ve Mert, M. (2010). İşsizlik, Üniversiteli Gençlik Ve Gelecek: Bir Alan Araştırmasının Bulguları. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(1), 207-229.
- Newman, L., Wagner, M., Huang, T., Shaver, D., Knokey, A. M., Yu, J., Contreras, E., Ferguson, K., Greene, S., Nagle, K. ve Cameto, R. (2011). Secondary School Programs and Performance of Students with Disabilities. A Special Topic Report of Findings from the National Longitudinal Transition Study-2 (NLTS2). U. S. Department of Education. Washington, DC: National Center for Special Education Research.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2014). 2014Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu. <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2014/OSYS/Tercih/2014OSYSKONTKILAVUZU14072014.pdf> adresinden elde edildi.
- Parvizrad, P., Charati, J.Y., Sadeghi, M. R., Mohammadi, A., & Hosseini, H. (2014). Relationship between Mental Health, Demographic Variables and Academic Achievement of Medical Sciences Students. *Journal of Mazandaran University Of Medical Sciences*, 24(109), 266-271.
- Pingry O'Neill, L. N., Markward, M. J. & French, J. P. (2012). Predictors of Graduation Among College Students with Disabilities. *Journal of Postsecondary Education and Disability*, 25(1), 21-36.
- Richardson, J. J., Kemp, S., Malinen, S. & Haultain, S. A. (2013). The Academic Achievement of Students in a New Zealand University: Does It Pay To Work? *Journal of Further and Higher Education*, 37(6), 864-882.
- Rothson, C., Head, J., Klineberg, E. & Stansfeld, S. (2011). Can Social Support Protect Bullied Adolescents from Adverse Outcomes? A Prospective Study on the Effects of Bullying on The Educational Achievement And Mental Health of Adolescents at Secondary Schools in East London. *Journal of Adolescence*, 34, 579-588.
- Ryan, M., Barns, A. & McAuliffe, D. (2011). Part-Time Employment and Effects on Australian Social Work Students: A Report on a National Study. *Australian Social Work*, 64(3), 313-329.
- Sakıncı, S. ve Aybarç Bursalıoğlu, S. (2012). Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli. *Journal of Higher Education and Science*, 2(2), 92-99.
- Salamonson, Y., Everett, B., Koch, J., Andrew, S. & Davidson, P. M. (2011). The Impact of Term-Time Paid Work on Academic Performance in Nursing Students: A Longitudinal Study. *International Journal of Nursing Studies*, 49, 579-585.
- Sapancı, A. (2014). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(2), 60-68
- Saracaloğlu, A. S., Kumral, O. ve Kanmaz, A. (2009). Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlikleri, Kaygıları Ve Akademik Güdülenme Düzeyleri. *Yüztüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 38-54.
- Sert, S. (2012, Kasım). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin memnuniyet düzeyleri ile not ortalamaları arasındaki ilişki. *Turizm Eğitimi Konferansı'nda sunulmuş bildiri*. Ankara.
- Sheard, M. (2009). Hardiness Commitment, Gender, and Age Differentiate University Academic Performance. *The British Psychological Society*, 79, 189-204.
- Sıgır, Ü. ve Gürbüz, S. (2011). Akademik Başarı Ve Kişilik İlişkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 10(1), 30-48.
- Strayhorn, T. L. (2014). Making A Way to Success: Self-Authorship and Academic Achievement of First-Year African American Students at Historically Black Colleges. *Journal of College Student Development*, 55(2), 151-167.

- Super, D. E. (1990). A Life-Span, Life-Space Approach To Career Development. İçinde D. Brown, L. Brooks, & Associates (Ed.), *Career Choice and Development* (ss. 197-261). San Francisco: Jossey-Bass.
- Super, D., E., Crites, J., O., Hummel, R., C., Moser, H., P., Overstreet, P., L. & Warnath, C., F. (1957). *Vocational Development*. New York: Columbia University Press.
- Trainin, G. & Swanson, H. L. (2005). Cognition, Metacognition, and Achievement of College Students with Learning Disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 28, 261-272.
- Troiano, P. F., Liefeld, J. A. & Trachtenberg, J. V. (2010). Academic Support and College Success for Post-secondary Students with Learning Disabilities. *Journal of College Reading and Learning*, 40(2), 35-44.
- Turan, S. ve Demirel, Ö. (2010). Öz-Düzenleyici Öğrenme Becerilerinin Akademik Başarı İle İlişkisi: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 279-291.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2015). İşgücü istatistikleri, işsizlik oranları. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1007 adresinden elde edildi.
- Türkmen, M. (2013). The Relationships Between Gender, Physical Self-Perception, Sport Experience, Motivation Orientations and Academic Success. *International Journal of Academic Research*, 5(5), 66-72.
- Uysal, D. ve Alptekin, V. (2009). Türkiye Ekonomisinde Büyüme-İşsizlik İlişkisinin Var Modeli Yardımıyla Sınanması (1980-2007). *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 69-78.
- Vuong, M., Brown-Welty S. & Tracz, S. (2010). The Effects of Self-Efficacy on Academic Success of First-Generation College Sophomore Students. *Journal of College Student Development* 51(1), 50-64.
- Wang, Y., Arboleda, A., Shelley, M. C. & Whalen, D. F. (2003). The Influence of Residence Hall Community on Academic Success of Male and Female Undergraduate Students. *Journal of College and University Student Housing*, 32, 16-22.
- Wessel, R. D., Jones, J. A. Markle, L. & Westfall, C. (2009). Retention and Graduation of Students with Disabilities: Facilitating Student Success. *Journal of Postsecondary Education and Disability*, 21(3), 116-125.
- Wood, J. L. & Turner, C. S. (2011). Black Males and the Community College: Student Perspectives on Faculty and Academic Success. *Community College Journal of Research and Practice*, 35, 135-151.
- Yaşar, M. ve Balkıs, M. (2004). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Yaz Okuluna Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Başarısızlık Nedenlerinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 130-165.
- Yıldırım, I. (2000). Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Yalnızlık, Sınav Kaygısı Ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167-176.
- Yıldırım, I. (2006). Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Gündelik Sıkıntılar Ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 258-267.
- Yıldırım, I. ve Ergene, T. (2003). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Yordayıcısı Olarak Sınav Kaygısı, Boyun Eğici Davranışlar Ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 224-234.

Extended Abstract

Academic achievement level can be regarded as an important factor for the universities in achieving their objective of educating qualified individuals. Also, academic achievement as an important output of education system can be referred as determinant in the student's being a competent and successful member of profession in the future. For this reason, in the literature, there are a great number of studies that research into academic achievement of students in terms of psychological structures.

When academic achievement literature was examined, it was seen that there were a great number of studies investigating the academic achievements of university students. However, in Turkey, the studies that research this demographic variables relation with the academic achievements of university students are limited in number. Since academic achievement has been used as criterion for entrance to graduate education and professional life nowadays, it has a place in educational and professional life in Turkey. Thus, academic achievement has a functional role in the shaping of an individual's professional life. Although there are many studies researching the relation between academic achievement and numerous variables in literature, no comprehensive study that examines the characteristics of university students with high academic achievement and low academic achievement by comparison was encountered. Thus it seems important to reveal the discussed characteristics of university students with high academic achievement and low academic achievement. Also, by eliminating the factors that negatively affect their academic achievement we can make it possible for students to lead a more qualified university life. Besides, the student can make a good start to professional life as a well-equipped member of profession after a successful university study. Based on this, this study aims to research into the socio-demographic and personal characteristics of university students with high academic achievement and low academic achievement. With this purpose in mind the answer to the research question below has been sought for: "Do the various characteristics (gender; accommodation, choice order of the department they study at, department satisfaction, employment, having a romantic relationship, having a job, having a type of disability) of high-achieving and low-achieving university students change?"

The population of the study is composed of 31242 students studying at Hacettepe University in 2013-2014 academic year at undergraduate level. As for the sample, it is composed of 5623 students (approximately 20.55% of the population) chosen from the population with stratified sampling method. In order to determine the high and low academic achievers, the students with 1,75 and lower academic GPAs and with 3,50 and higher academic GPAs for last term, as indicated in "Hacettepe University Associate Degree, Undergraduate Degree Education and Examination Regulations", were chosen from the collected data and analysis were performed on 1376 students in total. The sample was composed of 950 (69%) female students and 436 (31%) male students. In order to collect data from the students, Demographic Information Form developed by the researchers was utilized. Data were computerized via optical reader. Students were divided into two groups as high-achievers and low-achievers. In this descriptive study, percentages, frequencies and chi-square test were utilized for data analysis.

As a result of this exploration, while female students, the ones who stay at dormitories, the ones who chose the department they study at in the 1st and 4th choice interval, the ones who are satisfied with their departments, the ones who think they can get a job in one year after graduation and who do not have a job are observed to be high-achievers; male students, who

accommodate at homes, the ones who chose the department they study at in the 5th and higher order choice, the ones who are unsatisfied with their departments, the ones who think they can get a job in two or more years after their graduation and who work at a paid job are observed to be low-achievers. In addition to that, in terms of having a romantic relationship and having a type of disability, no meaningful difference was found regarding academic achievement of students.

Based on all the findings of this study, it is considered important to change and reorganize some conditions in order to increase the academic achievement of university students. For instance, since there is a positive difference on behalf of females in terms of academic achievement, research can be done in order to find ways to enhance academic achievement of male students. Also, the students who live in dormitories being high-achievers shows that by improving the physical settings of students quantitatively and qualitatively, it is possible to provide academic support for them. Therefore, especially in universities with campuses, providing appropriate accommodation for students can be adopted as a policy. It is also advisable to research into the ways to improve the students' department satisfaction and to develop policies for the same reason. By providing convenient psychological counseling and guidance at every level of education, the students can be advised that they need to be guided to the program they are appropriate for. It would be meaningful to organize student working units in campuses by bearing the working hours, the students' expectations and their academic programs in mind, when we consider the fact that students' having a job has negative influence over academic achievement. In addition to that, scholarship options for the students who are in need of jobs can be increased. Finally, in order to increase the academic achievement of university students in terms of employment status, it is advisable for researchers, executives and administrations to plan studies regarding the career problems and needs of the students.